

Rutes i llocs d'interès

Els Tossals

Les referències documentals i escrites que ens aproximen a parlar dels orígens del santuari de Nostra Senyora dels Tossals, són les relacionades amb el castell de Capolat, el qual hom situa en aquest indret.

La primera referència explícita al castell de Capolat es remunta a l'any 1.065. Aquest indret també apareix esmentat a la darrera del segle XV, com el lloc comú de reunió dels caps de casa del terme (*loco comuni dictii castris de Capolat; in platea sive loci comuni dicti castris de Capolat* , any 1.494).

En l'obra titulada: *Jardín de María plantado en el Principado de Cataluña* del frare dominic Narcís Camós editat any 1.657 a Barcelona, i en el seu capítol XIV es descriu el santuari de Nostra Senyora dels Tossals.

Les darreres notícies obtingudes sobre el lloc, es situen a finals dels anys 50 del s. XX, moment en que el capellà feu desmuntar la teulada i enderrocar part de la seva estructura amb càrregues explosives, per motius encara avui desconeguts.

Situat a 1455 mts, les ruïnes del santuari dels Tossals esdevenen un esplendit mirador.

Sant Andreu de la Serreta

Església romànica de petites dimensions. La planta de la nau podria ser datada del segle X, amb una reforma en el segle XII consistent en l'edificació de l'absis i l'aixecament de les parets laterals per la construcció de la volta. Possiblement al segle XVIII es va construir la sagristia i el perímetre tancat del cementiri.

A ponent s'alça el campanar d'espadanya de dos ulls, d'aspecte massís.

Sant Martí de Coforb

El primer cop que trobem esmentada Sant Martí de Coforb és el 839. El 1813 data a la llinda de la porta de migjorn de l'església.

Conjunt d'una petita església d'una sola nau, el cementiri al seu costat. Conserva gran part dels murs medievals, excepte el de llevant, en els que hi podem observar la traça d'almenys dues fases; la primera fase probablement del segle XI, podria correspondre's amb l'estructura originària, entre el segle XII i XIII. Ja en època moderna, segle XVII o XVIII, es construeixen les naus laterals. Del segle XIX data la construcció de la sagristia i l'engrandiment de l'església per l'extrem est. Al segle XX es va construir la nova porta d'accés per la banda est.

Sant Serni de Terrers

Església documentada des del període medieval, d'aquesta època es conserva gran part del mur nord, tot i que amb reformes posteriors consistents en el sobrealçament d'aquest i el seu escurçament per la banda de ponent. En època moderna, probablement al segle XVIII, es remodelà considerablement l'edifici, es va refer el mur sud, probablement es va tornar a col·locar la porta medieval, es va construir la capella, els peus de l'església es reduïren, i també es va refer tot el mur de llevant i es remuntà al mur nord.

Sant Quintí de Taravil

Sant Quintí de Taravil és l'església de la parròquia de Travil. La construcció actual sembla tota del segle XVIII, amb la sagristia feta al segle XIX. A l'interior es conserva un retaule barroc/ neoclàssic.

Al costat del cementiri actual es va realitzar una excavació l'any 2004 en la que es va localitzar part de l'antiga necròpolis romànica.

Sant Martí de Capolat

Situada al cim d'un turó i voltada de camps de conreu

Edifici romànic del segle XII al segle XVIII (1718) va tenir lloc una gran reforma, es modifica l'absis, es van fer les capelles laterals i es van canviar la porta d'entrada. La Capella nord probablement també és del segle XVIII. Al segle XIX es construeix es modifica la coberta.

El campanar mostra una base romànica.

A l'altar major es conserva el *Retaules de Sant Martí de Capolat*, del segle XVIII, realitzat en fusta daurada i policromada.
